

Աղյուսակ Ա

Բաբերդ գավառի գյուղերի բնակչության և եկամուտների վիճակագրությունը 1516, 1530 և 1591 թթ.

(ըստ Ի. Միրզախանյանի հրապարակած տվյալների)

	Գյուղեր ¹	1516թ.		1530թ.		1591թ.		Ավերված և բնակչության երոնդավանական կազմն անհայտ կամ չնշված գյուղեր			Եկամուտ (ակչեներով)		
		Քրիստոնյա	Մահմեդական	Քրիստոնյա	Մահմեդական	Քրիստոնյա ըստ շնչի	Մահմեդական ըստ շնչի	1516թ.	1530թ.	1591թ. ըստ շնչի	1516թ.	1530թ.	1591թ.
1.	Աբրահամ / Ապարանք	32տ. 3ամ.		40տ. 15ամ.		76					12000	12500	17800
2.	Աբուսթա / Ապոստամ	22տ. 3ամ. վրացի			1տ. 2ամ.	47	11				1000	2500	8000
3.	Աղբզի / Եղեգի		6տ. 2ամ.		8տ. 4ամ.		53				2000	2810	14900
4.	Աղնասոր /Աղանաձոր		3տ. 2 ամ.		2տ. 2 ամ.						3000	2999	6499
5.	Աղունոս /Աղունցո(ն)ց	25տ. 15ամ.		17տ. 15ամ.	2տ. 1ամ.	89	8				10000	10834	15000
6.	Աղվերեն / Աղվերան							ավերված	ավերված	7	2200	2300	2500
7.	Ալագուղ							ավերված			1000	960	3000
8.	Ալմշքա / Արմաշկա			5տ. 5ամ.	1տ. 2ամ.	27	15				1500	2345	7000
9.	Ախունք-ու Ուլյա / Վերին Աղցունք			2տ. 1ամ.			7	ավերված			1000	1768	3200
10.	Ախունք-ու Սուֆլյա / Ներքին Աղցունք	8տ. 6ամ.		14տ. 6ամ.		21					4000	3662	8800
11.	Անբահա /Ամպասար			5տ. 4ամ.		15					3000	3480	11500
12.	Անքունար /Հանքունար							ավերված				1000	2500
13.	Արդուսթա /Արտոստան	36տ. 10ամ.		32տ. 12ամ.		48					5100	7208	15448
14.	Արմուղու /Տանձուտ							5տ.	5տ. 1ամ.	36	3000	2800	5000
15.	Արուզքա / Առյուծկա			2 տ. 9 ամ.		18	6	ավերված	2տ. 9ամ.		2000	1900	3000
16.	Աշխանաս /Իշխանաց					12	8		4տ.		1300	1100	3600
17.	Աշուքքա / Աշուկա				3տ.		6					2500	8000
18.	Աշուրի / Աշորայ				6տ. 5ամ.		24	ավերված			2500	1400	5500
19.	Ավանիս / Ավանիս			12տ. 7ամ.		14						2164	5100
20.	Բաղչեթիք							ավերված			1000	1500	1600
21.	Բալահոր /Պալախոր	77տ. 22ամ.		66տ. 71ամ.		276					25000	20006	30000
22.	Բարուսթան /Պապոստան	8տ. 5 ամ.	13տ. 17ամ.			4	18				2500	3100	5800

23.	Բերնե / Բռնակ		14տ. 6ամ.		1տ. 1ամ.		13				5000	4092	11000
24.	Բուրնազ					8	21		2տ. 1ամ.		2000	1995	9500
25	Գալիք / Կալեր	14տ. 1ամ.		24տ. 8ամ.		29					2000		
26.	Գեզ / Կես		5տ. 1ամ.		4տ. 5ամ.		20				2000	2516	6500
27.	Գիվ / Կիվ			14տ. 3ամ.		49		ավերված			3500	5272	13000
28.	Գյոքլեր / Գոգլեռ			3տ. 1ամ.		11	6	անմարդա- բնակ			1000	1500	6700
29.	Գյուղգյունե							ավերված			2000	1220	3500
30.	Գյուղեր / Գյուտեր							ավերված		10		2000	6300
31	Դանիշմենդեր- քենդի					22		ավերված	ավերված		1000	1500	7000
32	Դանգուղ / Տանձուտ					2	12	ավերված	5տ. 2ամ.		1000	2100	6500
33.	Դիյեր Դանգուղ /Մյուս Տանձուտ					3	3	ավերված			1000	1800	3900
34.	Դաքիրեք /Տաճարիկ	6տ. 2ամ.		10տ. 4ամ.		33	5				1200	3329	9500
35.	Դողանասլան							ավերված			1000	800	4000
36.	Դուդուզար /Թթուսար		5տ.		11տ. 11ամ.		15				2000	774	850
37.	Ջաղզիք / Ջախձիզ			12տ. 6ամ.		17		անմարդա- բնակ			2000	1944	3500
38.	Ջարանի / Ջառանի		10տ. 6ամ.		1տ. 3ամ.		35				5000	4994	9999
39.	Ջարդիդի /Ջառտեղի	33տ.		26տ. 5ամ.	3տ. 3ամ.						3500	3900	
40.	Ջելլի		4տ. 1ամ.		9տ. 9ամ.		44				1000	1527	9300
41.	Էմուր / Ամուր		3տ. 2ամ.		5տ. 6ամ.		66				3000	2940	18300
42.	Էրզինիս / Արքունիս				8տ. 2ամ.		16	ավերված			3000	3640	7500
43.	Էրզի / Երկի	35տ.		16տ. 5ամ.		55					5000	5200	8000
44.	Էրքելու						5	ավերված			1000	900	5999
45.	Էվերեք / Ավերակ	39տ. 19ամ.				136					13000	12874	36500
46.	Թահսիմի					40	6	անմարդա- բնակ	3տ. 8ամ.		2000	3094	7500
47.	Թունենցիք-ի Էրամինե / Հայերի Թոմնա	27տ.		45տ. 12ամ.							7000	7650	
48.	Թունենցիք-ի Իսլամիե /Մահմեդականների Թոմնա								9տ. 9ամ.				
49.	Իշքոնոս							9տ. 1ամ.	19տ. 20ամ.	39	5000	3845	13300
50.	Իշիլնսոր /Իշխանաձոր				2ամ.		22	ավերված			100	900	4600
51	Լորի-ը Սուֆյա /Ներքին Լոռի		8տ. 1ամ.		1տ. 1ամ.		75				3000	3848	13000
52.	Լորի-ը Ուլյա /Վերին Լոռի	21տ . 9ամ.		13տ. 10ամ.	8տ. 19ամ.		93				8000	6500	4500
53.	Լուսնուք-ու Ուլյա /Վերին Լուսնեակ			19տ. 9ամ.		87					4000	3650	17000
54.	Լուսնուք-ու Սուֆյա /Ներքին Լուսնեակ	7տ. 3ամ.		20տ. 7ամ.		62					3000	3320	8000

55.	Հաղորաք / Խաղորաք								ավերված			1000	1400	3500
56.	Հահո / Խախո				2տ.	7ամ.		54					1800	7500
57.	Հայրք-ը Ուլյա / Կերին Հայեր	39տ.	5ամ.		45տ.	11ամ.		63				8000	8120	9872
58.	Հայրք-ը Սուֆյա / Երբին Հայեր	13տ.			20տ.	14ամ.		129				4000	5142	12000
59.	Հանգար / Խանձառ		9տ.	1ամ.		11տ.	14ամ.		33			5000	5000	9500
60.	Հաշյա / Խաշեա							6	24		20տ.	20ամ.		2300
61.	Հարդիշի / Խարտեշի									23տ	7ամ.	32տ.	13ամ.	95
62.	Հարթ / Խարտ	72տ.	11ամ.	21տ.	1ամ.	60տ.	27ամ.	16տ.	22ամ.	152	12		16005	13981
63.	Հավնուս / Հավնոց			8տ.	1ամ.		8տ.		36				2500	2400
64.	Հափուշքի / Խաբուշիկ	23տ		16տ.	9ամ.			33	2				1500	2000
65.	Հաքի / Հալգեղ							38	4	ավերված	8տ.	4ամ.		2000
66.	Հելվա / Հալվա				10տ.	2ամ.	2տ.	2ամ.	46	4				3500
67.	Հրնգեվերեք-ի Ուլյա / Կերին Խանձավերակ						3տ.	3ամ.		10	ավերված			3000
68.	Հրնգեվերեք-ի Սուֆյա / Երբին Խանձավերակ				8տ.	5ամ.		34		ավերված				2500
69.	Հինդի / Հինտեղ	10տ.	4ամ.		33տ.	11ամ.		56					5000	6500
70.	Հիրեվերթի	8տ.	3ամ.		21տ.	7ամ.		61					5000	3150
71.	Հորգի / Խորկա									17տ	3ամ.	6տ.	4ամ.	25
72.	Մալանսա	32տ.	8ամ.	6տ.		34տ.	15ամ.	3տ.	5ամ.	70	7		10000	3890
73.	Մահաջուր / Մահաջուր			12տ.	1ամ.		6տ.	1ամ.			4			3500
74.	Մամ / Մամ				15տ.	4ամ.		61		ավերված				3000
75.	Մանասը / Մանասե			13տ.	4ամ.		50տ.	18ամ.		44				6500
76.	Մասաղ									ավերված	6տ.	4ամ.	16	2500
77.	Մենգե / Մանկիկ							10	22	5տ.	1ամ.	9տ.	7ամ.	1000
78.	Մեզիդու			6տ.			7տ.	4ամ.						2300
79.	Միլեյի			8տ.	5ամ.		11տ	10ամ.		56				1000
80.	Մուշեվերեք / Մուշավերակ							3	17	8տ.	1ամ.	6տ.	6ամ.	2000
81.	Յաքուբաբդալ							6	13	ավերված	3տ.			1500
82.	Յենիջե									ավերված	2տ.		10	1000
83.	Նիվ / Նիվ	45տ	8ամ.					104	10					12000
84.	Չալբանաս / Չարխանագ	12տ.	5ամ.		14տ.			39						
85.	Չաքմաս / Խաչմաս	60տ.	20ամ.		38տ.	33ամ.	2տ.	3ամ.	180					1400
86.	Չալհանսոր / Չարհանձոր							9	6	ավերված	10տ.	1ամ.		1600
87.	Չենչուկ-ու Ուլյա / Կերին Շանճուկ						2տ.	2ամ.		14	ավերված			1000
88.	Չենչուկ-ու Սուֆյա / Երբին Շանճուկ	15տ.	2ամ.		5տ.	5ամ.		41						3500
89.	Չեփե / Շապա(ղ)								18	ավերված				1000

90.	Զրհփրկման/Զափանց		23տ. 6ամ.	2տ. 3ամ.	31տ. 31ամ.		82					8000	8672	32400
91.	Զրթանոս / ճտանոց					3	10	ավերված	6տ. 2ամ.			1000	2015	5800
92.	Զիմաղուլ-ը Ուլյա /Վերին ճիմաղիլ							7տ. 2ամ.		39		4500	3695	1850
93.	Զիմաղուլ-ը Էֆսաթ /Միջին ճիմաղիլ									16			2010	10500
94.	Զիմաղուլ-ը Սուֆյա /Լերքին ճիմաղիլ							ավերված		18			2500	10500
95.	Զրհասոր /Զրդա(ց)ձոր				4տ. 4ամ.		17						1054	5000
96.	Զորաք / Զորակ					40	5	9տ. 1ամ.	11տ. 6ամ.			3000	3105	24600
97.	Զոմուրգի /ճմուռնի?								21տ 8ամ.	48			5654	12600
98.	Զորուզմա					3	32		1տ.				2329	8500
99.	Զանցի-ի Լորի /Լոռիի ճանճիկ				5տ. 1ամ.		21	ավերված				1000	2500	9600
100.	Զանցի-ի Քյուկերեք							ավերված				1000	8000	1200
101.	Ջենելե			1տ. 1ամ.	3տ. 1ամ.			ավերված				1000	3000	5500
102.	Ջերբե			1տ. 1ամ.	3տ. 1ամ.								2700	
103.	Ջիլարա /ճիլարա(ն)						8	ավերված				3000	2600	9600
104.	Ռյուշթյու	9տ. 1ամ.		33տ. 9ամ.								3500	3900	
105.	Ռումելի / Դոռոմելի	7տ.		11տ. 6ամ.		49						2000	1420	10000
106.	Սաղմանը /Սահմանա		7տ. 2ամ.		5տ. 2ամ.		31					1500	3009	5700
107.	Սալամուղ /Սալամուղ						19						1300	4500
108.	Սանքուք / Սնկուտ		6տ.		6տ. 5ամ.		24					4000	3797	8000
109.	Սարայջըք /Սարաճյուղ					47	6	ավերված	1ամ.			1000	2594	9000
110.	Սինոր / Սինոռ	51տ. 12ամ.		53տ. 65ամ.		218						15000	15513	19388
111.	Սիփթորոս /Սուրբ Թորոս	63տ. 17ամ.		61տ. 50ամ.		222						20010	22500	25000
112.	Սիսնե-ի Ուլյա /Վերին Սիսնե		4տ. 1ամ.		5տ. 2ամ.		19					3300	4350	9400
113.	Սիսնե-ի Սուֆյա /Լերքին Սիսնե			6տ. 4ամ.	4տ.		16					3000	3500	20000
114.	Սոգարի				4տ. 3ամ.		13					1500	1400	4000
115.	Սոսիք / Սոսիք								5տ. 1ամ.	13		1600	1700	8500
116.	Սոֆքեր / Սեալքար			2տ. 2ամ.	5տ. 1ամ.	6	31	8տ. 1ամ.				2500	2390	7500
117.	Վահշեն / Վահշեն					48	7	ավերված	21տ. 11ամ.			2000	9200	15200
118.	Վաղընդա /Վաղընդայ			10տ. 4ամ.	3տ. 2ամ.			19տ.		7		2500	3700	3700
119.	Վանք-ը Ալի /Ալիի Վանք		2տ.		2տ. 1ամ.		11					2000	2302	3000
120.	Վանք-ը Գոջի /Կոճեվանք		11տ. 2ամ.		14տ. 13ամ.		40					3600	3391	6598
121.	Վանք-ը Թավուք /Հավքերի Վանք	7տ. 7ամ.		10տ. 5ամ.		29						2500	2599	10000
122.	Վանք-ը Բըշաքչը /Վանքի Փչակ ?							ավերված				1000		3000

123.	Վարձանաս /Վարդանանց						21	ավերված				2000	1620	4500
124.	Վարդահան /Վարձական	11տ. 3ամ.		17տ. 8ամ.		65						10000	4107	9000
125.	Վարիջնա /Վարիջնա	44տ. 3ամ.		34տ. 21ամ.	2տ. 2ամ.	79	2					9000	9022	23500
126.	Փաղնիք / Բաղնիք	16տ. 8ամ.		26տ. 5ամ.		68						9000	8991	13700
127.	Փարաքոս /Բարակոց			8տ.	7տ. 7ամ.					20		3000	2800	7000
128.	Փինչիրգե /Բանջարկա	22տ. 13ամ.		35տ. 16ամ.		68	6					6000	7121	21000
129.	Փողիք / Բողիկ							ավերված	2տ. 1ամ.	4		1000	1361	3000
130.	Փորգե / Փորկա					13	4	3տ.	9տ. 4ամ.			3000	2900	6500
131.	Փուլուր / Բլուր			26տ. 3ամ.		96		ավերված				1000	5000	7000
132.	Փուլուրեք / Բլրակ	28տ. 10ամ.		24տ. 12ամ.		109						6000	8000	25000
133.	Փուշքե / Փուշկա		25տ. 5ամ.		12տ. 23ամ.		18					3100	2080	6500
134.	Փուշքերեք /Փուշագարակ							3տ.	3տ. 1ամ.	12		2000	1390	2500
135.	Փուքե / Փուքե ?							13տ. 2ամ.	19տ. 10ամ.	42		2500	3155	8450
136.	Քալիսքավար /Կալից գավառ		7տ. 6ամ.		13տ. 15ամ.	13	7					5000	4250	7000
137.	Քյան / Կան							22տ. 4ամ.	30տ 13ամ.	96		8000	6206	15000
138.	Քյանքենդի /Աղբյուրաշեն	46տ. 5ամ.		22տ. 23ամ.		82						10000	10100	15000
139.	Քալբուլաս /Քառաղբյուրաց ?		3տ.				11					2000	1501	7500
140.	Քարայաշմաք				6տ. 13ամ.		30	ավերված				1000	4730	10500
141.	Քելեվերեք /Քարավերակ	21տ. 5ամ.		34տ. 21ամ.		132						6000	7532	40000
142.	Քեսթեսի /Քրիստոսի			8տ. 4ամ.	6տ. 6ամ.	26	18	15տ. 4ամ.				5000	3136	7000
143.	Քրիհունս / Գլխունց		4տ. 1ամ.		2տ. 1ամ.		29					1000	1860	6700
144.	Քոթոնոս / Գոդենոց		9տ. 1ամ.		9տ. 8ամ.		23					2000	1540	5000
145.	Քոդուլա / Կոտուրա					17	11	ավերված	2տ. 3ամ.			500	1400	11000
146.	Քոնդոլոթ /Գոնդոլատ				1տ. 2ամ.		15					2000	2000	5800
147.	Քոնուրսու	24տ. 8ամ.	11տ. 6ամ.	17տ. 13ամ.	15տ. 4ամ.	74	22					8000	8000	23600
148.	Քոզրլօավիրան				4տ. 5ամ.		10					2000	1820	3500
149.	Քոսանթա /Քսանթագ ?	61տ. 31ամ.		57տ. 38ամ.		179						14000	10009	25000
150.	Քըրթասոր /Քըրթածոր				11տ. 11ամ.		35					3000	3999	6800
151.	Քըրզը-յը Ուլյա /Վերին Քըրզի					89	1	16տ. 2ամ.	18տ. 4ամ.			6000	5591	10000
152.	Քըրզը-յը Սուֆյա /Ներքին Քըրզի	29տ. 4ամ.		33տ. 18ամ.		118	3					5500	5884	18500
153.	Քոփ / Կոպ				2տ. 5ամ.		63	ավերված				700	860	1600
154.	Քոփուզ / Խոփուց	19տ. 9ամ.		35տ. 12ամ.		120						9000	10162	15000
155.	Քոքունոս /Քոքունոց		4տ.		4տ. 11ամ.							3000		3124
156.	Քյուքյուդյու				4տ. 4ամ.		15	ավերված				3000	2500	7500
157.	Օսթուր / Օձտեղ	80տ. 24ամ.		55տ. 29ամ.		140						11000	8255	20009

158.	Օսթրոլուի /Ոսկի Առիճ ?		6տ. 1ամ.		6տ. 13ամ.		61					4000	4578	10800
159.	Օրսոր / Օրձոր	12տ. 6ամ.		13տ. 8ամ.		39						4000	3500	11000
	Ընդամենը՝	1269տ. 330ամ.	292տ. 91ամ.	1334տ. 720ամ.	395տ. 366ամ.	4534	1800	182տ. 29ամ.	299տ. 174ամ.	553	569615	623976	1521595	

Աղյուսակ Բ

Բարերդ գավառի բնակչության թիվն ըստ շնչի (1516 և 1530թթ.)

1516թ.	1530թ.	Էթնոդավանական կազմն անհայտ կամ չնշված գյուղերի բնակիչներ ²	
		1516թ.	1530թ.
		Մնացածը *	Մնացածը **
քրիստ. - 13020 մարդ - 78 % մահմեդ. - 1843 մարդ - 11 %	քրիստ. -14060 մարդ - 71 % մահմեդ. - 2643 մարդ - 13 %	1849 մարդ - 11 %	3164 մարդ - 16 %

- Միրոզլուի հրապարակած գյուղանուններին զուգահեռ ներկայացնում ենք նաև նրանց նախնական, վերականգնված կամ ենթադրյալ տարբերակները:
- Նկատի ունենք այն գյուղերի բնակիչներին, որոնց ազգային-դավանական պատկանելությունը դավթարում չի նշվել, կամ էլ ուղղակի խմբագրել, երբեմն էլ զանց է առել հրատարակողը՝ Ի. Միրոզլուն: Այս դեպքում ևս տան անդամների միջին թիվը հաշվել ենք 10-ով՝ քանի որ նրանք, մեր կարծիքով, չնչին բացառությամբ, հայեր են:

- Քանի որ Ի. Միրոզլուի հրատարակած վիճակագրության մեջ ամուրիները գրանցված են որպես առանձին հարկատուներ, ուստի նրանց գումարել ենք գյուղի բնակիչների ընդհանուր թվին:

- * Մնացած «անհայտներին» (1849 մարդ, 11 %), գումարելով քրիստոնյաներին (13020 մարդ, 78 %), 1516թ. քրիստոնյաների թիվը կկազմեր 14869 մարդ (89 %):
- ** Մնացած «անհայտներին» (3164 մարդ, 16 %), գումարելով քրիստոնյաներին (14060 մարդ, 71 %), 1530թ. քրիստոնյաների թիվը կկազմեր 17224 մարդ (87 %):

Աղյուսակ Ա

Սպեր գավառի գյուղերի բնակչության և եկամուտների վիճակագրությունը 1520 և 1530թթ.

(ըստ Ի. Միրոզլուի հրապարակած տվյալների)

	Գյուղեր ¹	1520թ.		1530թ.		Բնակչության էթնոդավանական կազմն անհայտ կամ չնշված գյուղեր		Եկամուտ (ակշեններով)	
		Քրիստոնյա	Մահմեդական	Քրիստոնյա	Մահմեդական	1520թ.	1530թ.	1520թ.	1530թ.
1.	Աբրահմ / Ապարանք	14տ. 13 ամ.						4900	
2.	Աիբիրիք / Աղբյուրիկ					15տ. 12ամ.		5700	
3.	Աքրնդու / Ակնտոց	15տ. 13 ամ						3800	
4.	Բաղիրգեն / Պատրիկենց	12տ. 4 ամ.						4020	
5.	Դանգիս / Տանկից	8տ. 3 ամ.						2860	
6.	Դանգուդ-ը Ուլյա / Տանձուտ			58տ. 23ամ.					8370
7.	Դանգուդ-ը Ֆըսըրըք / Տանձուտ					35տ. 17ամ.		9680	
8.	Դիշան / Թշանց					10տ. 10ամ.		4500	
9.	Դիդանոս / Դիտանոց						17տ. 15ամ.		4500
10.	Էնգյուջեք / Ականջիկ	9տ. 4 ամ.						2500	
11.	Էքերգեր / Ագրակ Քար			7տ. 3ամ.	2տ.				2055
12.	Թափսոր / Թափձոր						33տ. 20ամ.		10990
13.	Թարփունի-ի Ուլյա / Վերին Դարբնի	12տ. 5 ամ.	2տ. 1ամ.					2500	
14.	Թարփունի-ի Սուֆյա / Ներքին Դարբնի	10տ. 2 ամ.						4074	
15.	Թիրահթ / Դրախտ					2տ. 9ամ.		2700	
16.	Լյաքուբար / Լագուբար	3տ. 3 ամ.						1399	
17.	Չըրդամուշ / Արտամուշ	17տ. 10 ամ.						4950	
18.	Չոթար / Խոտհարք ?						3տ. 7ամ.		6050
19.	Չոնթուս / Խոնթուց-Խոտմոց					3տ. 7ամ.		1549	
20.	Չունուք / Չունուտ-Չոնուտ	99տ. 33ամ. 30տ. դերեբենդջի						31999	
21.	Մադուր / Մատուռ					8տ. 3ամ.		2650	
22.	Մեզեիրեք / Մեծ Ագարակ	53տ. 28 ամ.						10700	
23.	Մուհշեն / Մուխշեն			23տ. 6ամ.	1տ.				4200
24.	Մունան / Մոմանց	23տ. 6 ամ.						5670	
25.	Նահիգեր / Նախընձա					7տ. 1ամ.		1330	
26.	Չափան / Չափանց	28տ. 18 ամ.						7150	
27.	Չյուփյուրգեն / Ճոպուրտկենց					3տ. 1ամ.		3015	
28.	Չանքեր / Ճանճքար			25տ. 18ամ.					4831
29.	Սալաչոր / Սալաջուր			59տ. 23ամ.	1տ. 1ամ.				11682
30.	Սեմեիրեք-ի Ֆըսըրըք / Սեմ / Սև? Ագարակ						20տ. 10ամ.		8850

31.	Վարզենս / Վարազենց					39 տ.	35ամ.		11000						
32.	Վարթինիք / Վարդենիկ					22տ.	10ամ.		7270						
33.	Քաղմիր					4տ.	5ամ.		2250						
34.	Քալքոնս / Գալկոնց, Գայլկոնց					33տ.	11ամ.		10964						
35.	Քարսոր / Քարծոր	19տ.	11 ամ.						4000						
36.	Քընդըս / Գնդոց								1755						
37.	Քոբլաթ / Կոպլատ	19տ.	11 ամ.						4000						
38.	Քողունս / Գողոնց					15տ.	3ամ.		3500						
39.	Քոմփուր / Գոմփոր	33տ.	11 ամ.						10964						
40.	Քոսքըսոր / Գոցկոծոր			13տ.	7ամ.					6000					
41.	Քոսքոր / Գոցքոր					3տ.	2 ամ.			2198					
	ԱՅ՝ՍՅԱ՝	404տ.	175ամ.	2տ.	1ամ.	185տ.	80ամ.	7տ.	3ամ.	196տ.	124ամ.	74տ.	52ամ.	173349	69726

Աղյուսակ Բ

Սպեր գավառի բնակչության թիվն ըստ շնչի (1520 և 1530թթ.)²

1520թ.	1530թ.	Էթնոդավանական կազմն անհայտ կամ չնշված գյուղերի բնակիչներ ³	
		1520թ.	1530թ.
		Մնացածը *	Մնացածը **
քրիստ. - 4215 մարդ - 66,8 % մահմեդ. - 13 մարդ - 0,2 %	քրիստ. - 1930 մարդ - 69,8 % մահմեդ. - 45 մարդ - 1,6 %	2084 մարդ - 33%	792 մարդ - 28,6 %

- Միրոզլուի հրապարակած գյուղանուններին զուգահեռ ներկայացնում ենք նաև նրանց նախնական, վերականգնված կամ ենթադրյալ տարբերակները:
  - Սպերի 41 գյուղերի բնակչության թիվը հաշվել ենք նույն սկզբունքով, որով որ հաշվել ենք Բաբերդ գավառի բնակչության թիվը: Ինչպես արդեն նշել ենք, Ի.Միրոզլուն թերի է հրապարակել Սպերի բնակավայրերը, ուստի այս աղյուսակները չի կարելի համարել ամբողջական:
  - Նկատի ունենք այն գյուղերի բնակիչներին, որոնց ազգային-դավանական պատկանելությունը դավթարում չի նշվել, կամ էլ ուղղակի խմբագրել, երբեմն էլ զանց է առել հրատարակողը՝ Ի. Միրոզլուն: Այս դեպքում ևս տան անդամների միջին թիվը հաշվել ենք 10-ով՝ քանի որ նրանք, մեր կարծիքով, չեն ընդգրկվում բացառությամբ, հայեր են:
- Քանի որ Ի. Միրոզլուի հրատարակած վիճակագրության մեջ ամուրիները գրանցված են որպես առանձին հարկատուներ, ուստի նրանց գումարել ենք գյուղի բնակիչների ընդհանուր թվին:

* Մնացած «անհայտ» բնակիչներին (2084 մարդ, 33,0%), գումարելով քրիստոնյաներին (4215 մարդ, 66,8 %), 1520թ. քրիստոնյաների թիվը կկազմեր 6299 մարդ (99,8%):

** Մնացած «անհայտ» բնակիչներին (792 մարդ, 28,6 %), գումարելով քրիստոնյաներին (1930 մարդ, 69,8 %), 1530թ. քրիստոնյաների թիվը կկազմեր 2722 մարդ (98,4%):

Աղյուսակ Ա

Վերին Դերջան գավառի գյուղերի բնակչության և եկամուտների վիճակագրությունը 1516 և 1530 թթ.

(ըստ Ի. Միրոլուի հրապարակած տվյալների)

	Գյուղեր ¹	1516թ.		1530թ.		Ավերված և բնակչության էթնոդավանական կազմն անհայտ կամ չնշված գյուղեր		Եկամուտ (ալեքներով)	
		Քրիստոնյա	Մահմեդական	Քրիստոնյա	Մահմեդական	1516թ.	1530թ.	1516թ.	1530թ.
1.	Ահուրջուք /Աղոջրիկ					ավերված		1000	1842
2.	Աղամչաղամ /Աղամչաղամ					ավերված		1000	700
3.	Անջուքա-ի Իսլամիե /Մահմեդականների Անջուքա					ավերված	3տ. 4ամ.	6000	5982
4.	Անջուքա-ի Էրամինե / Դայերի Անջուքա					9տ. 4ամ.	18տ. 5ամ.	6000	5982
5.	Արավանս / Երևանց								1144
6.	Արմուդի / Արմտի(ք)				3տ. 2ամ.	ավերված		1000	707
7.	Ավշին-ի Ուլյա / Վերին Ավշին					ավերված		2000	2340
8.	Ավշին-ի Սուֆյա / Ներքին Ավշին		8տ.		10տ. 7ամ.			4000	2460
9.	Գելինփերթեք / Գառնբերդակ	20տ. 10ամ.		38տ. 6ամ.				14000	12341
10.	Գյուրեբաղդը / Կյուրապաղատ	24տ. 4ամ.		29տ. 17ամ.				8000	9972
11.	Դաջդե				2տ. 4ամ.	ավերված		1000	2827
12.	Դելիլեր					ավերված		1000	2000
13.	Էսփեվերեք / Ասպավերակ	24տ. 6ամ.		42տ. 11ամ.				8000	4065
14.	Էքրեք / Ագարակ					ավերված	5տ. 3ամ.	1500	1311
15.	Թաջիք / Տաճիկ	15տ. 2ամ.		23տ. 13ամ.				4000	5000
16.	Թուլուս-ը Ուլյա / Վերին Թորոս					10տ. 10ամ.	25տ. 18ամ.	5000	6080
17.	Թուլուս-ը Սուֆյա / Ներքին Թորոս					ավերված	4տ. 6ամ.	1500	2830
18.	Դայրանի / Դայրանի					14տ. 3ամ.	25տ. 10ամ.	6000	7600
19.	Զընգըրը / Խնձորի		5տ.		3տ.			1000	1850
20.	Զողիք / Զողիկ	35տ. 11ամ.		69տ. 18ամ.				15000	19941
21.	Մանս / Մանց	54տ. 22ամ.	24տ. 8ամ	60տ. 38ամ.	25տ. 19ամ.			25000	30875
22.	Մըղըքյար / Մեղրաքար	14տ. 2ամ.		23տ. 13ամ.				6000	3800
23.	Միյադուն / Միատուն		11տ. 2ամ		3տ. 2ամ.			3000	4000
24.	Միսքըի / Մեծ գեղ					ավերված	2տ. 7ամ.	1000	2360
25.	Շեբգե / Շապիկ					4տ.	21տ. 6ամ.	5000	8890
26.	Չամուրդերե					5տ.	16տ. 24ամ.	4000	5365
27.	Չընարքըշլաք / Չինարուտ					ավերված		1500	1500
28.	Չիրքիզ / Չրկից					5տ.		2500	3000
29.	Չորչուն / Չորչուն		20տ. 4ամ		14տ. 18ամ.			6500	5106

30.	Սեմեք / Ցամաք			5տ.	8ամ.	1տ.	4ամ.	9տ.		1900	2900
31.	Սոսունգա / Սոսունկա							11տ.	1ամ.	16տ.	11ամ.
32.	Վարթիք / Վարթիկ	23տ.	2ամ.		60տ.	19ամ.				20000	23500
33.	Ուզունհաչ / Օծունխաչ							ավերված	3տ.	2ամ.	1000
34.	Փեքերիչ / Բագառիճ	15տ.	10ամ.	3տ.	73տ.	36ամ.	10տ.	14ամ.		22000	26770
35.	Փիրիզ	44տ.	4ամ.		60տ.	24ամ.				20000	23654
36.	Փյուլք / Բյուլք	13տ.	4ամ.		31տ.	20ամ.				10000	10030
37.	Փյուլյուր / Բյուր	13տ.	1ամ.		13տ.	8ամ.				4692	5000
38.	Քարադիվան/Քարհատավան?					18տ.	16ամ.	ավերված		3000	3000
39.	Քելմիզի / Քարմեծի							ավերված		1000	1261
40.	Քըշլաջըք				7տ.	2ամ.		ավերված		1000	3000
41.	Քըսմըսոր / Կիսմիճոր							ավերված		1500	1593
42.	Քոմզա / Գոմկա							ավերված		1000	2000
	ԸՆդամենը՝	294տ.	78ամ.	71տ.	14ամ.	533տ.	233ամ.	89տ.	86ամ.	58տ.	27ամ.
								138տ.	96ամ.	234592	271280

Աղյուսակ Բ

Վերին Դերջան գավառի բնակչության թիվն ըստ շնչի (1516 և 1530թթ.)

1516թ.	1530թ.	Էթնոդավանական կազմն անհայտ կամ չնշված գյուղերի բնակիչներ ²	
		1516թ.	1530թ.
		Մնացածը *	Մնացածը **
քրիստ. - 3018 մարդ - 74,3 % մահմեդ. - 440 մարդ - 10,8 %	քրիստ. - 5563 մարդ - 72,7 % մահմեդ. - 620 մարդ - 8 %	607 մարդ - 14,9 %	1476 մարդ - 19,3 %

1. Միթոլոլի հրապարակած գյուղանուններին զուգահեռ ներկայացնում ենք նաև նրանց նախնական, վերականգնված կամ ենթադրյալ տարբերակները:
2. Նկատի ունենք այն գյուղերի բնակիչներին, որոնց ազգային-դավանական պատկանելությունը դավթարում չի նշվել, կամ էլ ուղղակի խմբագրել, երբեմն էլ զանց է առել հրատարակողը՝ Ի. Միթոլոլուն: Այս դեպքում ևս տան անդամների միջին թիվը հաշվել ենք 10-ով՝ քանի որ նրանք, մեր կարծիքով, չնչին բացառությամբ, հայեր են:

- Քանի որ Ի. Միթոլոլի հրատարակած վիճակագրության մեջ ամուրիները գրանցված են որպես առանձին հարկատուներ, ուստի նրանց զումարել ենք գյուղի բնակիչների ընդհանուր թվին:

* Մնացած «անհայտ» բնակիչներին (607 մարդ, 14,9%) , զումարելով քրիստոնյաներին (3018 մարդ, 74,3 %), 1516թ. քրիստոնյաների թիվը կկազմեր 3625 մարդ (89,2 %):

** Մնացած «անհայտ» բնակիչներին (1476 մարդ, 19,3%), զումարելով քրիստոնյաներին (5563 մարդ, 72,7 %), 1530թ. քրիստոնյաների թիվը կկազմեր 7039 մարդ (92 %):

Աղյուսակ Ա

Ներքին Դերձան գավառի գյուղերի բնակչության և եկամուտների վիճակագրությունը 1516 և 1530 թթ.

(ըստ Ի. Միրզախանյանի հրապարակած տվյալների)

	Գյուղեր ¹	1516թ.		1530թ.		Ավերված և բնակչության էթնոդավանական կազմն անհայտ կամ չնշված գյուղեր		Եկամուտ (ալեքեներով)	
		Քրիստոնյա	Մահմեդական	Քրիստոնյա	Մահմեդական	1516թ.	1530թ.	1516թ.	1530թ.
1.	Աբրանք / Ապարանք					ավերված	9տ. 3ամ.	3000	5332
2.	Աղորեն / Աղորեն					ավերված		2500	2161
3.	Ալիիրիք / Ալյուրիկ					ավերված	6տ. 2ամ.	2000	3200
4.	Ահբասոր / Աղբաձոր						8տ. 3ամ.	2500	2860
5.	Աղվիս / Աղվես					ավերված		2500	2590
6.	Գյոքչեչեյի					ավերված	3տ. 2ամ.	1000	9000
7.	Չաղգերի / Ծաղկարի					ավերված	19տ. 8ամ.	2000	5887
8.	Էդեբյուք		3տ.		10տ. 8ամ.			6000	5740
9.	Թարր / Թառի					ավերված		1000	5100
10.	Թիվնիք / Դվնիկ	12տ. 4ամ.		51տ. 26ամ.				11000	15710
11.	Չանաքչը / Չանախչի					ավերված	4տ. 4ամ.	1000	2988
12.	Չերմե / Չերմե							500	450
13.	Հունլար	17տ. 1ամ.		24տ. 4ամ.	1տ.			6500	10960
14.	Մանթարա / Սնկուտ					ավերված	3տ. 2ամ.	1000	1559
15.	Մեզգեյիք / Մեծ գեղիկ				6տ. 6ամ.	անմարդաբնակ		2000	2400
16.	Սարրքայա			28տ. 2ամ.		ավերված		1000	7281
17.	Վիջան / Վժան					25տ.	28տ. 8ամ.	2000	5887
18.	Փարդը / Բարդի					ավերված		1000	3000
19.	Քաջգիք / Քաջքիկ			12տ. 6ամ.		ավերված		3000	5972
20.	Քարգըն / Քարկոն					ավերված	12տ. 3ամ.	2500	4900
21.	Քոզլուջա / Կարմրիկ					ավերված		1000	3000
22.	Քյոթյուր / Կոթուր			65տ. 120ամ.	7տ. 9ամ.	7տ. 2ամ.		22000	23600
23.	Քոմսոր / Գոմձոր				1տ. 1ամ.	ավերված		1000	5000
24.	Քուրուջաքոլ				4տ. 2ամ.	ավերված		2000	5265
	ԸՆԴԱՄԱՆՆԵՐ՝	29տ. 5ամ.	3տ.	180տ. 158ամ.	29տ. 26ամ.	32տ. 2ամ.	92տ. 35ամ.	80000	139842

Աղյուսակ Բ

Ներքին Դերջան գավառի բնակչության թիվն ըստ շնչի (1516 և 1530թթ.)

1516թ.	1530թ.	Էթնոդավանական կազմն անհայտ կամ չնշված գյուղերի բնակիչներ ²	
		1516թ.	1530թ.
		Մնացածը *	Մնացածը **
քրիստ. - 295 մարդ - 46,5 % մահմեդ. - 18 մարդ - 2,8 %	քրիստ. - 1958 մարդ - 62,9 % մահմեդ. - 200 մարդ - 6,4 %	322 մարդ - 50,7 %	955 մարդ - 30,7 %

1. Միրոզլուի հրապարակած գյուղանուններին զուգահեռ ներկայացնում ենք նաև նրանց նախնական, վերականգնված կամ ենթադրյալ տարբերակները:
2. Նկատի ունենք այն գյուղերի բնակիչներին, որոնց ազգային-դավանական պատկանելությունը դավթարում չի նշվել, կամ էլ ուղղակի խմբագրել, երբեմն էլ զանց է առել հրատարակողը՝ Ի. Միրոզլուն: Այս դեպքում ևս տան անդամների միջին թիվը հաշվել ենք 10-ով՝ քանի որ նրանք, մեր կարծիքով, չնչին բացառությամբ, հայեր են:

- Քանի որ Ի. Միրոզլուի հրատարակած վիճակագրության մեջ ամուրիները գրանցված են որպես առանձին հարկատուներ, ուստի նրանց գումարել ենք գյուղի բնակիչների ընդհանուր թվին:

* Մնացած «անհայտ» բնակիչներին (322 մարդ, 50,7 %), գումարելով քրիստոնյաներին (295 մարդ, 46,5 %), 1516թ. քրիստոնյաների թիվը կկազմեր 617 մարդ (97,2%):

** Մնացած «անհայտ» բնակիչներին (955 մարդ, 30,7 %), գումարելով քրիստոնյաներին (1958 մարդ, 62,9 %), 1530թ. քրիստոնյաների թիվը կկազմեր 2913 մարդ (93,6%):

Վերին և Ներքին Դերջանների բնակչության ընդհանուր թիվն ըստ շնչի (1516 և 1530թթ.)

1516թ.	1530թ.	Էթնոդավանական կազմն անհայտ կամ չնշված գյուղերի բնակիչներ	
		1516թ.	1530թ.
		Մնացածը *	Մնացածը **
քրիստ. - 3313 մարդ - 70,4 % մահմեդ. - 458 մարդ - 9,8 %	քրիստ. - 7521 մարդ - 69,8 % մահմեդ. - 820 մարդ - 7,6 %	929 մարդ - 19,8 %	2431 մարդ - 22,6 %

* Մնացած «անհայտ» բնակիչներին (929 մարդ, 19,8 %), գումարելով քրիստոնյաներին (3313 մարդ, 70,4 %), 1516թ. քրիստոնյաների թիվը կկազմեր 4242 մարդ (90,2%):

** Մնացած «անհայտ» բնակիչներին (2431 մարդ, 22,6%), գումարելով քրիստոնյաներին (7521 մարդ, 69,8 %), 1530թ. քրիստոնյաների թիվը կկազմեր 9952 մարդ (92,4%):